

Algakõra "Livli" ulzādamist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Holsinkis.

Detsembõr.

Inda 10 sant.

Kuolnõz aigast

Pyvastõttalšpyvad ja vonziz üd aigast.
amad luggijidõn!

Arm pyvad.
Talšpyvad jutlõbõd rouvõn yl arm. Neilz kui kõrd Betlehem karamäl touvõ suodaväg tlemiz Jumalt kītõs: "Ouv volgõ Jumalõn yllõ ja nã pãl arm,rouvõn jõva mõl," nei tãb ka ni,talšpyvad aigal,lãtkub tãnda tiennõ ja siest armist,mis Jumal lob Pãstajiz syndimiz rouvõn um kaimõn,üd pãl tegiz tapartõkst andõ.Ja mingi un se tapartõks?Se rõkandõb mädõn yl siõ,mis ristingkõn õb õo armõ aga kis um kãlõn sieda ents jengõn siest ma-ilmast liudõ,um sãnd nõdõ.Se rõkandõb yl pitka votsimiz aiga ja lãlam võikslinist,yl kãtimist ja jeksimiz rickud.Aga se rõkandõb mädõn ka yl sũr riõm,mis ristingõn um tundõn,ku ta um liudõn alastõm rickõ lob Jezus Kristus,mis um tũndõn tãn jengõn armõ, "mis ylim um ku ama arusãni."

Kui um mädõks,kis tegiz tlem armõ valmõks talšpyvad pierast.Kas mäd sydams jolab se arm,mis talšpyvad lãps um tãn nã pãl tũndõ. Mõg õb sãn unnõ,ku um ka tuoi arm,arm,mis se mãilma ristingõn andõb.Risting,nãds,ku tãn jengõn õb õo armõ,um yrgõn sieda votsõm,set õbõigist rickõ.Tãmmõn um vond tig-li sydõm.Ta um tundõn,ku Jumal um tãnda kutsõn.Aga ta õb õo tãnd sieda yõldõ kuldõ,siõ tagan lãdõ,ta um votsõn entsõn set unnimist ja armõ lustõst,mis tãn ents leja ja mis mãilma um tãmmõn tarmõn. Lopandõksõs ta um sieda liudõn aga tõurõz inda jedst.Tãnst um sãnd pãt pãlkali,kien tutkam um kuolõm,igani kuolõm.Võib võlda,tãmmõn um vel alastõm uks vãldõn aga lãlam um omõn sieda armõ,õbõigist armõ,murdõ.Sõlli risting õb vodlõ talšpyvdi siõpierast,laz ta võind tegiz kubs lãtkubbõks riõmlõ yl Jumal Põoga,arm tũõjõzsyndimiz ja yl siõ touvvõ lizzõ tiennõ.Tãn mõtkõd õt sidtõt siõ mãilmaks ja tãn lustõks.

Ristingõn,kien sydams Jumal arm tuodlist jolab,um igabi üd pãl ja

üd pãl talšpyvad evangeliumõ küld siest se,ku Kristus syndiz,tãntõb tãmmõn ja tãn jolamizõn omõn kumingi mu aza.Ta tũndõb kyl ents nõdritõ,ta tãedab,ku pãgõn tãmmõn um vastukstnikidi,sizalizi ja ulli kis tãbõd tãn kãdst sieda armõ,mis mãilman um õbarusãdõb,jara kiõn aga tãmmõn um ka siz vis usk luotõks,ku lizand,kien ta um siedõ sãnd,jõudõb. tãnda vãndamiz rickõkõnts ta sãb usk ja luotõks loõdõks sãni,kus võikslini um loptõkus Jumal igani arm vãliksub.

Armaz luggiji! Kes sinnõn um sõlli usk,luotõks ja arm.Ku õb siz pãla Jumalt,ku talšpyvad lãps võiks ka sin sydãmõ ents armõ tãdõ,armõ,mis set Jumal lob Jezus Kristus võib ristingõn andõ.

H.K.Erviõ.

Mõl:No debesim es atnesu...
Ma tulab yldõst,touvõstõ,
Laz ütõ tãddõn tiõutõgõ,
Ma tiõutõ pãgõn jõvvõ tãb,
Mis mãilman ni andtõt sãb.
Um pũdiz neitsõ lojastõ
Yks lãps tund tãmpõ mãilmõ,
Siõ lãps um kaimõn armastõks
Tãd amadõn tãn ablizõks.
Ta um mäd Jumal Jezus Krist,
Kis ents pãl võtab lãlam rist,
Kis patist amad ulzõ vïb,
Mãilma Pãstajizõks lib.
Mis Jumal Iza jõvvõ yd
Tãb andõ tãddõn nã pãl siõ,
Lob Jezus,se ni tãutõt sãb,
Ta tõqi touvõz vidõ tãb.
Kis magub talšõ ainal pãl,
Kien õllõks jolajd muõld um s
Siõ pangid jõvist tãdõl ni,
Se um mãilma Pãstaji.
Siz sãmõ ka ni riõmlizõks,
Lãm vãntlõm kãrapainõdõks
Sin tallõ Jumal andõkstõ,
Tãn Põõigõ,lejas syndõntõ.
Sa tõurõz lãps vol tãriõntõ,
Vol tiõndõt,kõtõt,armastõt;
Sa tuld siõpierast mãilmõ,
Algõ mõg sãgõn kaddõmõ,
Tãn magud Sina ainal pãl
Jõ jolajd muõld um sinnõn õl

Kis sa y| ama Izand uod,
 Ni mädköks joutöm võlda täd.
 Leb sie sa mäddön näg|öd sie,
 Ku ama rikuz,ouv, äb ie,
 Ta kadub,piliji äb üo
 Ja ningist jõvamt ka äb tūo.
 Min, ama ärmaz Jezus tie
 Ents äll min sydämö,sin ie
 Ja puskant tända siopierast,
 Laz volgö Sinnön mielpierast.
 Ouv,kitöks volgö Jumalön,
 Ta'm äbbö kaimön patlistön!
 Y| sie ni engöld riemlööböd
 Ja mäddön sieda lölaböd.

M.Luter pierrö.

Jema sydäm.

Jemaköl,jemaköl
 Tövröz livöd jema ö|
 Võröz ö| äb kil noi armstiz
 Kūoriz tulub se ju vaimstiz
 Ärmaz um set rändaköl
 Tövröz livöd jema ö|.

Jema um mäddön amadön ärmaz,ku
 mög rökandöm y| jema,y| tam sydäm
 ja mädlöm tända, -siz määd sydämö
 tulub selji arm,seljist arm möt-
 köd vast tända.Jema sydäm um ri-
 kaz,säl um pägiñ armö,pägiñ kända-
 timist,pägiñ ynötundimist,pägiñ andöks
 ändämist j.n.k.öigi jema ärmastöb
 ents läpsi,ja lapst tända ja kou-
 gönd ne tundöböd ents jema yöldö.
 Ku joman läb lälamstiz-ka lapst
 tundöböd lälamtö,ku jema sydäm um
 mäsö pikstöt-ka lapst äb vöitö
 võlda riemdizist,ku jema um ruja-
 ka lapstön sydäm puodub,ku jema
 itkub-ka lapstön sieda nädsö kyp-
 döldä akköböd vierö,aga ku jema um
 riemdzi siz ka lapst riemöböd
 ynö.Vöi ka määd livödön äb üo sel-
 ji jema "määd rov" ja mög tam
 lapst.Ku ni määd rovvön läb lä-
 lamstiz vöi siz mög ka sieda lä-
 lamtö äb tundöm ynö? Ku ta läb
 ukkö,vöi ka mög äb kaddöm tam-
 mön ynü jara?Aga mög omi mötlöm
 sie pääl kui riemdizist mög volksmö
 ku määd rov laggöks sūröks ja vel
 ykškörd tända silastöks ödröm aiga.
 Ku ni mög riemöm y| talspyvad
 küzö jüsö,siz määd sydäm ja mötköd
 viböböd länd aigad jüsö.Nänt aigad
 jüsö ku määd Pästaji tulj maailmö.
 Laz määd sydäm volkö noiiz riem-
 dzi kui riemdizist voltö kārāpāinöd,
 ku näntön sai tioutöböks tiedöt
 Pästajiz syndini.Ja ku ni määd
 mötköd viböböd länd aigad jüs,siz
 mädlöm ka ents jema jemdi,kis ents
 lapstköks rökandist set rändakiel-
 dö.Mädlöm nödi sydämdi,kis pidist
 yllö livlist miöldö ja livlist kiel-
 dö,mädlöm määd amad jemmö,ents rovvö.
 Mög tända ärmastöm ja sydams luo-
 töks pidam,ku vel körd ödröm aiga
 määd jemmö silastöb ja körd vel
 pävaliki ents tieggö näg|öb tämmön.

A.Berthold.

Tövröks pida rändakiel.
 Selji livli kyl um vajjön
 Tövvö öntsta mä sil ajjön,
 Kis tab uigö rändakielstö,
 Vöi se tuodköks,väili mielstö.

Vöi sien silmad äb üt völdiñ
 Ku se sieda äb nä paldiñ
 Ku leb sie set kajjö tieb
 Väiliz ristingöks ta leb ?
 Seljist rovvön ouvö ändab
 Kis ents kiöldö sydams kändab,
 Selji livöd vačkö vib
 Väindaji ta tuodköks lib.
 Knasist kilub rändaköl
 Tövröz livöd jema ö|,
 Sydämö ta armöks leb
 Ouvö livödön ta tieb.

A.Berthold.

Väntast. Livöd Yt Vänta jagg
 volj piduks 10 detsembör kü päve
 knasistiz puskantöt Nüord Söbrad
 Yt zälsö.Jagu vötajidi volj emiñ
 ku 100 ristingt - ytlist ja
 äalist. Määd Yt juodiji D.Volganski
 näg|iz ud bildidi Lotmä ilast ja
 määd sugrov knassöst tüontö järeä
 määd - Suomömääd ja tam kultur
 lamizöst.Vaitaigal kiöld instrum-
 töd orkestör kiltiz knasidi muz.
 kabali.Pierrö sieda jagu vötajidi
 vibtist aigö dantsimizöks ja tö
 löda jüs.Y| tö löda pidiz murtö
 tegiz määd kicrdi jemandöd komit
 ents juodijizöks L.Butan jemandö
 edis tutkamös.

Yrgandöks volj kiela 7 ödön ja
 lopandöks kiela 3 üondzöl.

Lagdömäg.

Ristingön um ärmaz kö|,
 Mis ta äls um oppön,
 Sie pääl tämmön jõva mē|
 Um,kunt's iga loppön.
 Rökandöm jel siz ents kiöldö,
 Siz,ku kazaböd määd lapst;
 Äls läps külöb äma kiöldö,
 Sie ta akub vizzö "krapst".
 Oppö vöib ju amdi kö|i,
 Syndmöst um set yks;
 Amad pääl vöib jõvdi mē|
 Piddö,- äga miks ?
 Ents kiöld äb lä jara narrö,
 Ku tam oppömöst um sküolst;
 Pidak nõvvö,yrgöm arrö
 Jegayks ents puolst,
 Kui ni sie vöiks sädö tagiz,
 Mis um kylgö iend; -
 Kas siz sent's ni pilöb vägiž,
 Kunt's lib ukkö länd
 Kö|,mis rökandist määd izad ?
 Vanad livöd igalist
 Voltö neme kivid vizad,
 Ne ist kār|at midagist.
 Tagiz sädö tez ents kiöldö
 Lapstköks rökandös set vöid,
 Ja kis pidab muitist miöldö,
 Sien laz iegö uid.

U| Kōnkamäg.

Mü mü jürö neme ni,
 Selji um se kävimi
 Kristus um määd juodiji
 Merk um pandöt touvizi.
 Pästaj Izand opat määd
 Kovalöks siz riekkö lääd
 Mü mü jürö neme ni
 Selji um se kävimi.

Jega sam päi gadagöz,
 Jegas yrsgs siđ ädagös,
 Ama sičks sa vindön lid
 Lälamstiz az pičön siđ.
 Yds kubs, yds kubs lougö läm
 Rek um äd'z, sič emad nüm,
 Set pits sieda päzzöm ylz'
 Lälamö sül pyvad syls.
 Uli Könkamäg.

Se vol ykškörd, ku lagizmö,
 Siz kyndöld silmsti vieristö,
 Mäg, "nemiz pälo", kitizmö.-
 Miks sa sie jara unistö?
 Yksiggin ma pids randö káb,
 Kuš lapsöld volds mäg mängizmö,
 Yks, istös, küdö juoksöm näb,
 Kus pilad tagan vahtlizmö.

L 1933 aigast.

Ku aigakera tuoin raz viböb sie
 is, mis tädzistö livlist pierast
 ic aigast juoksöl um suggön, siz
 öib kyl võlda ku tam mädlimi äb
 o täudli, sie pierast ku ta iz vel
 n nūr, set neļa küdö vana, mis pie-
 ast tämmön ka yks ja tuoi tie-
 ami pütöb, neme nägtöksöks tieutöd
 l skuolöd j.n.k.

Litöld ammö kubbö vöttös um mäd-
 ömöst kui özmiz sie, ku januar kü
 ngandöksös tuht tegiz Eestist liv-
 list lapst pierast andöd ja sait
 ara jagdöt puskantöt küzöd all.

2 juli kü pävan sait pidtöt
 Livöd It" 10 aigast mädlimiz pyvad.
 yvad päi vol tund pägin kylalizi
 uomömäl, Eestimäl, Rīgöst ja Vāntast.

Livlist kiēl literatur um suri-
 öks länd leb kaks rāntö: 1. "Rānda-
 list aigarāntöz," ulzandön Livöd söb-
 ad selts letmäs ja 2. "Livökiēl lölöd
 II jag," mis "Livöd It" nim all um
 ulzandtöt kivduks Suomömäl.

Kui üd stipendiatöd at Suomömäl
 öttöt: Edgar Volganski ja Frits
 läpberg-Könkamäg.

Päp h.K.Erviö um, kui jega aigast,
 vond kuolm körd livlist jüs Jumal
 önnö tieutömös rāndakiēls.

Ezmist körd, vol rāndakiēls lätö
 öiktöks pyvakuodas, 12 nov. kü pävan
 Vāntas.

Livlist. sür-söbra : prof. L. Kettunen
 geliz sövvö sičrög kylas.

"Livöd Itön" tuļ tämnaigast mü
 ödiji, D. Volganski ja võib tundö
 urimt intö rovkuoda nustamiz pie-
 ast. Um murtöt yļ kuoda nustamiz
 plan valmöks sāmiz ja yļ vizanti-
 niz välikš puolst. Neiiž um murtöt
 yļ abra ja pu material sāmiz välikš
 puolst. Kievad sai rāz päkidi viēd-
 ötöt ja zājgdöt ja sygz puol sait
 livid murdtöt.

Tiehandöksöks um mädlömöst "Livöd
 söbrad selts letmäs" murtimiz zemina-
 ristöd stipendiumöd pierast.

Ja perizöks äb vöi iēdö äb mäd-
 ötöt Livöd Yt Vānta Jag jelzi vaim.
 K. Stalte.

Se vol ykškörd.
 Se vol ykškörd, kas mädlöd ka,
 Ku kubsö rāndas mängizmö?
 Vol međi pikstöm mur iz sä,
 Elm mingist uoltökst ailizmö.

Se vol ykškörd, siz istizmö
 Mäg kädskiņ kuorökst küvalsö
 Ja pilad tagan vahtlizmö,
 Kunts üld säl kubbö pütistö.

Jōđ.

Paldin, ku pävad ät litist ja
 pakand leb ämaröks, rabagöböd minnö
 mielö ne aigad, kōgaz länd aigad,
 ma vel vol läps ja ku jeliz v
 min vanāma. Ta istiz ytöluiggö äj
 benk päi, ja ku ei ämaröks, siz m
 istiz tämmän kylgö, ja päliz, laz t
 midagid nüzög. Ku ta siz nüziz y
 rätuld, spuoköd ja kymkāngalist si
 vol minnön nei, neme ma neđi sālī
 näks, siz ma pugiz tämmön lezgül,
 jövist lezgül, nei ku vanāma set
 körd kitiz: "Sa pikstöd min jara.
 Aga, mits ma tämmön emiņ lezgül p
 giz, set sūrim jōva mielköks ta n
 ziz, ja yd, sičst aigast minnön
 mielö iēnd nüzist, ma kälöb tamöd
 ylzö keratö.

Se um nüz yļ jōđ ja vanāma
 yrgiz nei: Vanast sait rouvz jega
 kievad saggöld jōđst verztöt, Ku
 tulab pälo, siz ristingön etab ky
 ma, lagt pälo äriņi ja kaskidi, mi
 sa tad, ykstiz lemmöks äb ic ja
 jōđ verztöb tända. Pä yrgöb puoddö
 ja risting sāb periz päi väjast
 Nūrizand, kis vanad kälmed päi ro
 lūđi äjgiz, kitiz, ku jōđ tuļi si
 pierast pälo, ku tās volli pägin
 sūđi, ja ku ta volli ruja. Aga mi
 ruja selļi võib võlda, missö ruja
 risting iz ja ka munt külöböd
 tulum ja mis siz läb piddiz, az
 ruja võib nei paikal pilö, ku ta
 mittö suggö äb lik? Ku sin täti
 vol nūr, siz tända ka yd kievad
 jōđ väggö väjastiz. Yd yö ma um
 virgs loval ja kulub ku jōđ tog
 tulab. Ku ta ukst, vöi müst kuskist
 volks sizzöl tund, sieda ma iz l
 ta sugiz neme sālīz tubast ja m
 kuliz ku ta lougö, lougö leks si
 täti lova puol. Ma kuliz, kui pidiz
 läds pids kiēla käppö tam kaskö
 gräbiksiz ja ku ta ytöluiggö esti
 jeddöpeđin. Ma kargiz ylzö, altiz
 tūlda ja neiz, ku sin iza juba
 sai verztöt. Ku verztöks vol yļlö
 länd, siz sin täti kitiz, ku ta iz
 ka volli neiiž nemo ma, külön jōđ
 tulum ja ta volli ka külön tam
 kaskö vastö kiēla käppö öriksöm
 set ku ta um pilön vägiž luotö
 laz jōđ lägö pidiz. Ku selļi, mis
 risting nei võib külö pälo tula
 um set ydkördali ruja yd, neme p
 puodimi, magpuodimi ja kriktöbtöb,
 sieda mäg vanāmaks kädskiņ kyl iz
 usköm.

M:

Iraild. Sygz vejmi um loptö
 ta vol tämnaigast nei väjli, kui
 ärastiz. Kalamied ainagi luotöks um

välüks ab päl jara kisktöt vör-
göd pierast ja mõtsa työd päl.
Irainika.

ja panab nierrõn joiij-känd päl;
tiedab,ku mädõn ab uo omiņ vör-
di,mis sin sizzõl citõ.

Vaidnika.

It työstõ.

It jüod peris aigas ama joud
um pand jürõ laz sagõ kuoda
nustaniz työd,mis ama rüoiktõb at-
tõ kõrdõl.Pierrõ kivid valmõks
mürdamist vol lüotõt sädõ välüks-
tõks puolstõ bälkidi ilm maksõ.
Aga lüotõks iz tävta,entsta.Pä-
landõks päl sai tagiz,ku püdi
ilm maksõ välükstõks,ab vöiji an-
dõ.16.dets.jüod ents kubsõ pan
ylzõ,ku püd um vostamõst rä pie-
rast ja tam tallõ juba ezmis
puolsõ sänõst radlõm ja viedam
ulzõ.Laz sagõ zaigõm valmõks nei
ku työ aigiz at küjad püd ja
dõlõd.Jüod sitys sür riemõks vöib
tievtõ,ku amad püd kuoda pierast
amadõn tuntõb A.Zõl izand Irail,
zaigõb ents gattõr jüsõ ilm mak-
sõ,mis um sür vastõ tulmi.It
jüod ama sür tienu yl selliz ab.

Jüod pan ylzõ 6 januar õdõn
Irail vannõ sküolõ tiedõ õdõg,
rõkkõks yl livõd rov länd aiga,
It mõtkõd kuoddõ nustõs,bildadõks
yl Suomõnã kuod ja kultur jelaniz.
Pierrõ nüordõn aiga vibtini män-
gõd jüs.Sizzõl lëmi jõva miel
maks vastõ.Vana aigast õdõn lib
selji õdõg Piza kylas ja üd ai-
gast päva õdõn Lüz kylas.

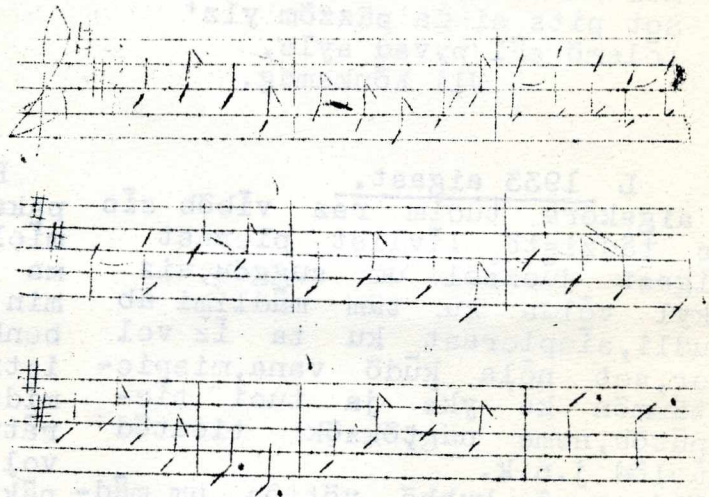
It jüod volks väggõ riemzi ku
nüord vöi mingi mü volks,kis vöiks
midaid ydsõ vöi tuoisõ azas kou-
gis kylis tiedõ,yks tävz,kas opatõ
lõlam,vöi ents kylas kuorõm kubbõ
itliz aigast maksamist.Sic jedstõ
set kyl,tievtõb eza,jüod vöib tien-
nõ,siest ku jüodõn rädõ seljist
azad pierast makstõb ab uo.Ama
rä jüod voidab kubbõ paldin kuod-
da nustaniz jaguks.

Jüod pälab livliži juba aig-
stiz yrgõ mõtlõ,ku jega yks
tam tallõ säks talkõ tulnõ bal-
kidi,kividi ja tögali viedam.

Jüod pälab itlizi ütõ aigastõ
sänõ maksõ jega ydõn ents aigast
maksõ,laz sag itlist lug tievtõbõks.
It jüodiji.

Vaidõld. Brëtlisť vejmi vol
tam sygzõ väjli.Kaldi vol veitõ
ja tovvidi pägin.Pägin vörgidi um
ka jara kisktõt.Zëberg ja Berg
lãjadõn at jaded jara länd,lob
mis ne at ama sür napsa sänd.
Välüks kyl tõitab kajjõ jagin ja-
ra tazantõ,mis päl siz ka kala-
mied lüotõbõd.Detsembõr küs vol
münda üomõg kalamiedõn silkidi,yl
mis ka sai makstõt 10 sant.klg.
lãtõ kalaks at kalamied vörgist
lobbõ ja vodlõbõd ni,ku säkstõ
mõtsõ püdi zãjgõm,laz vöigõd nais-
tõn ja lapstõn leibõ peļļõ,mis
jür ne vejmizõks ab uot sänd.
Jumal ni andab mädõn rãz lünda

Lumkãpkõd loul.

Mõdi kaimiz lunjema
Lindam,lindam,lindam,
Vãldaks katam ama mã;-
Kyl mæg sioda vãndam,
Ku mæg lindam,lindam.
Paldin mæg kyl tãsa üom,
Kierõs,kierõs,kierõs,
Valdõ lünda tãddõn tuom
Touvõst mãzõ vierõs,
Kierõs,vierõs,kierõs.
Kierdõ lindõs ruoikõm mæg
Kõgaz tãsta jara,
Iõgid Jumalõks ni tæg,
Mæg lãm,ama bara
Jara,jara,jara.
-oOo-

Tuoim tieutõd.

Rigõ livlistõn. Aigakõra "Livli
jara jagimiz um ents päl võttõ
"Livõd Sõbrad Selts Lõpmãl". Jeddõ,
din ab sã omiņ aigakõra kuodai
jürõ kaimdõt ja luggijid vöibõd
tãnda sädõ Selts birojs izd. V.
Upesleja jüs;Brivibas ielã 7. tel.
27292.

Ticnõs amad kõratijidõn tuoim
pälab kãridi kaimõ ka üds aiga
tõs.Ama omiņ sãbõd paldõt kõra
kylisť,yl kylad jelaniz,mur,riem
ja lüotõks,yl tuozinit ja nãla.
Amad tieutõd,mis 15.kü datõm sãni
tuoim kãddõ tulbõd,vöibõd ka sã
kü N-rõs druktõt sãdõt. Ama rãn
kouzi at kalamied ytõd ja kala
kooperativõd.Kas siz ne at nei
ãbtãdzist livlist pierast,ku yl
nãnt mityks mittõ sõnnõ ab mädõ

Ulzãdaji:M.Stalte.
Tuoimiji:K.Stalte.

Adres:Mazirbe.